

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

تحولات و تحلیل‌ها در خصوص یمن:
ابعاد سیاسی و حقوق بشری (۳)

گزارش راهبردی ۹۶/۲۲

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

آبان ۱۳۹۶

۹۶۰۸۰۲۲

در این گزارش تحولات صحنه بحران یمن در هفته سوم آبان‌ماه، همچنین تحلیل‌ها، بررسی‌ها، دیدگاه‌ها و پژوهش‌های تعدادی از رسانه‌ها و نهادهای مطالعاتی و تحقیقاتی غربی و عربی^۱ در خصوص جنگ یمن مورد بررسی قرار گرفته است.

محورهای مهم این بررسی بصورتی خلاصه به شرح زیر است:

الف) تحولات

*یمن

۱- شلیک یک فروند موشک بالستیک «برکان ۲ اچ» توسط ارتش یمن به فرودگاه بین‌المللی ملک خالد واقع در شهرریاض، پایتخت عربستان، در شنبه شب ۱۳ آبان ۱۳۹۶ و ادعای رسانه‌های عربستان مبنی بر انهدام آن توسط سامانه پدافند ضد موشک پاتریوت این کشور، پیش از اصابت به هدف مورد نظر؛

۲- هدف قرار دادن محل استقرار نظامیان ارتش عربستان، در روز شنبه ۱۳ آبان ۱۳۹۶، در

پایگاه‌های الفریضه، القرن، البحیط، سودانه و شبکه در مناطق جیزان و نجران توسط واحد توپخانه‌ای ارتش یمن و کمیته‌های انصارا... و کشته و زخمی شدن دو تن از نظامیان

ارتش عربستان؛
Organization for Defending Victims
of Violence

۱. سازمان بهداشت جهانی؛ سایت تحلیلی المانیتور (Al-Monitor)؛ شبکه الجزیره؛ روزنامه رأی الیوم؛ خبرگزاری دوپچه‌وله؛ خبرگزاری رویترز؛ شبکه خبری گالف نیوز؛ سایت فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران (International Federation of Journalists)؛ سایت خبری - تحلیلی امریکن کانزرواتیو (The American Conservative)؛ آژانس خبری سعودی (Saudi Press Agency)؛ روزنامه ایندپندنت (Independent)؛ شبکه خبری آر.تی (RT)؛ سایت تحلیلی نشنال (National)؛ روزنامه نیویورک‌تایمز (The New York Times)؛ شبکه خبری بی.بی.سی؛ روزنامه الشرق الاوسط؛ شبکه خبری العربیه؛ خبرگزاری سی.ان.ان و...

۳- شلیک یک فروند موشک «زلزال ۲» توسط نیروهای ارتش یمن و انصارا... در روز یکشنبه ۱۴ آبان ۱۳۹۶، به سمت مواضع شبه نظامیان وابسته به ائتلاف سعودی در منطقه «الخضرا» در منطقه نجران؛

۴- اعلام برخی مؤسسات درخصوص کاهش شدید قدرت خرید در سراسر یمن به دلیل افزایش نرخ تورم به ۵۰۰ درصد: سقوط ارزش پول این کشور، دو برابرشدن مالیات، اعمال تعرفه بر روی برخی از کالاهای داخلی، دو برابرشدن هزینه گمرکی، وضع تعرفه بر روی واردات به خصوص واردات کالاهای قاچاق، ایجاد شکاف میان بخش خصوصی و دولتی، افزایش نرخ بیکاری و فقر به ۸۵ درصد و جایگزین شدن اقتصاد پنهان یا بازار سیاه به جای اقتصادی رسمی^۲؛

۵- بیانیه حزب کنگره ملی یمن به ریاست علی عبدالله صالح، مبنی بر حمایت از جنبش انصارا... و دیگر نیروهای ملی برای مقابله با متجاوزان تا تحقق پیروزی نهایی؛

۶- به تعویق انداختن روند ترخیص گمرکی کشتی‌های عازم یمن تا اطلاع ثانوی و دستور به ترک تمامی کشتی‌های پهلو گرفته در بنادر یمن واقع در دریای سرخ، "توسط آژانس مکانیزم کنترل و بازرسی سازمان ملل برای یمن"^۳؛

۷- کشته شدن ۲۰ نفر در سلسله حملات انتحاری روز یکشنبه ۱۴ آبان ۱۳۹۶، در نزدیکی مرکز اداره جنایی و امنیتی شهر عدن: داعش مسئولیت این حملات تروریستی را بر عهده گرفته است؛

۸- تأکید محمد علی الحوثی، رئیس کمیته انقلابی عالی یمن، مبنی بر ایستادگی ملت یمن در برابر متجاوزان و دستاوردهای به دست آمده در این زمینه به ویژه در شرق صنعا؛

² <https://aawsat.com/english/home/article/10-74316/yemen-inflation-predicted-hit-500-percent>

³ UN Verification and Inspection Mechanism for Yemen (UNVIM)

۹- صدور بیانیه توسط حزب کنگره ملی یمن مبنی بر مخالفت با فهرست صادره از سوی ائتلاف و تأکید بر حمایت عربستان از تروریسم در یمن و سراسر جهان.

*عربستان

۱- اقدام تلافی جویانه جنگنده‌های ائتلاف سعودی در برابر حمله موشکی ارتش یمن با حمله به صنعا، پایتخت این کشور: هدف قرار دادن پایگاه نظامی «النهدین» و «فج عطان» در صنعا، پایگاه «کهلان» در شهر «صعده»، ساختمان امنیت ملی یمن در منطقه قدیمی صنعا و مقر اصلی وزارت کشور و وزارت دفاع یمن؛

۲- حملات هوایی عربستان به صعده در روز چهارشنبه ۱۰ آبان ۱۳۹۶، هدف قراردادن یک بازار در منطقه سحر، کشته شدن دست کم ۲۱ شهروند یمنی و زخمی و مجروح شدن ۹ تن دیگر؛

۳- یورش جنگنده‌های عربستان سعودی در روز جمعه ۱۲ آبان ۱۳۹۶، به منطقه «باقم» واقع در استان صعده و کشته شدن ۷ غیرنظامی و زخمی شدن شمار دیگری از مردم یمن؛

۴- حملات جنگنده‌های عربستانی به پادگان «جربان» و منطقه «سامک» در منطقه سنحان استان صنعا و همچنین دو منطقه «نهم» و «الحیمه» در این استان در روزهای یکشنبه و دوشنبه ۷ و ۸ آبان ۱۳۹۶؛

۵- اعلام کشته و زخمی شدن بیش از ۱۸۰ نفر از شبه نظامیان ائتلاف سعودی در جبهه‌های مختلف محور «نهم» استان صنعا توسط نیروهای ارتش یمن و انصارا... در روز سه‌شنبه ۹ آبان ۱۳۹۶؛

۶- محکوم کردن اقدام سازمان ملل در خصوص ارائه کمک ۱۴ میلیون دلاری این سازمان به وزارت آموزش یمن، تابع شبه نظامیان حوثی، توسط عربستان؛

- ۷- متهم کردن ایران به تسلیح موشکی انصارا... یمن و همچنین مجهز کردن آن‌ها به قایق‌های انتحاری و پهپاد توسط ترکی المالکی، سخنگوی ائتلاف به رهبری عربستان؛
- ۸- بیانیه ائتلاف عربی به رهبری عربستان مبنی بر محاصره موقت گذرگاه‌های زمینی، هوایی و دریایی یمن و متهم کردن ایران مبنی بر تجاوز آشکار این کشور به یمن، به مخاطره افکندن امنیت و صلح و ثبات منطقه و جهان و ارتکاب نیروهای یمنی به جنایات جنگی؛
- ۹- در نظر گرفتن پاداش ۳۲۵ میلیون دلاری توسط عربستان برای ارائه اطلاعاتی در خصوص ۴۰ تن از رهبران انصارا... یمن؛
- ۱۰- ادعای عادل الجبیر، وزیر خارجه عربستان مبنی بر ایرانی بودن موشک شلیک شده به سمت ریاض و حمایت تسلیحاتی سپاه پاسداران و حزب الله لبنان از انصارا... و تأکید بر حق عربستان در خصوص اقدام متقابل مقتضی در زمان مقتضی علیه این اقدام؛
- ۱۱- محکوم کردن حمله موشکی نیروهای یمنی به فرودگاه ملک خالد ریاض توسط سازمان همکاری اسلامی با صدور بیانیه‌ای در این خصوص؛
- ۱۲- بمباران ساختمان سفارت عربستان در صنعا، پایتخت یمن، توسط ائتلاف عربی به رهبری عربستان در روز دوشنبه ۱۴ آبان ۱۳۹۶؛
- سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence
- ۱۳- عدم صدور مجوز برای عبدالربه منصور هادی، رئیس جمهور مستعفی یمن، اعضاء خانواده و اعضاء کابینه او توسط مقامات عربستان برای خروج از این کشور و بازگشت به عدن در راستای جلب رضایت امارات متحده عربی و یا حفظ امنیت وی.

*آمریکا

۱- موافقت اعضای مجلس نمایندگان آمریکا در روز سه‌شنبه ۱۶ آبان ۱۳۹۶، با بررسی طرح قانون توقف حمایت این کشور از ائتلاف عربی در جنگ یمن: این لایحه خواستار خروج نیروهای آمریکایی از جنگ یمن شده است، مگر آن‌که کنگره برای ادامه این کمک‌ها مجوزی صادر کند؛

۲- هدف قرار دادن خودروی حامل اعضای القاعده در منطقه حصون واقع در استان مأرب توسط هواپیماهای آمریکایی، در روز جمعه ۱۲ آبان ۱۳۹۶ و کشته‌شدن هفت عضو القاعده در حمله پهپادهای آمریکایی به جنوب یمن طی هفته‌های گذشته؛

۳- ادعای رئیس‌جمهوری آمریکا، مبنی بر مسئول بودن ایران در حملات موشکی انصارا... و ارتش یمن به عربستان؛

۴- استقبال پنتاگون، وزارت دفاع آمریکا از ادعاهای عربستان علیه ایران حول نقش آفرینی در بحران یمن و ابراز تداوم همکاری نظامی با این کشور در مبارزه با افراطی‌گری و خنثی‌سازی نفوذ ثبات‌زدای ایران در خاورمیانه.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

*انگلیس

Organization for Defending Victims of Violence

۱- اظهارات سایمون شرکلیف^۴، سفیر انگلیس در یمن، در روز جمعه ۱۲ آبان ۱۳۹۶ مبنی بر نیاز بحران یمن به اتخاذ یک راه حل عادلانه و جامع، پایان‌یافتن مصونیت طرف‌های درگیر در بحران یمن، نشان‌دادن رفتار و اقدامات مسئولانه توسط همه طرف‌ها و صدور مجوز برای ورود روزنامه‌نگاران به یمن؛

^۴ Simon Shercliff

۲- محکومیت حمله موشکی انجام گرفته از یمن به ریاض توسط بوریس جانسون، وزیر خارجه انگلیس و تأکید وی بر تعهد انگلیس در حمایت از عربستان در برابر بحران‌های منطقه‌ای و تهدیدهای امنیتی.

*فرانسه

- محکوم کردن حملات موشکی یمن به عربستان توسط ژان ایو لودریان، وزیر امور خارجه فرانسه و هشدار در مورد خطر اشاعه گسترده‌تر موشک‌های بالستیک در سراسر منطقه خاورمیانه.

*کویت

- پیشنهاد کویت برای میزبانی مذاکرات صلح یمن بر اساس اظهارات صباح الخالد الصباح، وزیر خارجه این کشور، در اجلاس وزرای خارجه کشورهای عضو ائتلاف عربی علیه یمن در ریاض (۸ آبان ۱۳۹۶) و تأکید بر حمایت این کشور از تلاش‌های اسماعیل ولد الشیخ احمد، فرستاده ویژه سازمان ملل به یمن، به منظور دستیابی به راه‌حلی سیاسی.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence
*امارات متحده عربی

- در خواست انور قرقاش، وزیر مشاور در امور خارجه امارات، مبنی بر هماهنگ‌بودن مواضع کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس علیه ایران و حوثی‌ها و تحت اولویت قرار دادن پرونده موشکی ایران در مجامع بین‌المللی.

*ابعاد انسانی و حقوق بشری بحران

- ۱- اعلام سازمان بهداشت جهانی مبنی بر: افزایش موارد ابتلا به وبا به بیش از ۹۰۰ هزار نفر در یمن از ۲۷ آوریل ۲۰۱۶ تاکنون (نوامبر ۲۰۱۷)، رصد ۲۱۸۸ مورد حالت مرگ مرتبط با بیماری وبا و مشاهده اکثر موارد مبتلا به این بیماری در بیش از استان حجه در شمال غرب، الحدیده واقع در غرب و صنعا پایتخت یمن؛
- ۲- تخریب و نابودی بیش از ۳۵۰ بیمارستان و درمانگاه یمن توسط نیروهای ائتلاف عربستان،
- ۳- ادعای کشته شدن ۲۸ روزنامه‌نگار، ربایش و دستگیری ۵۰ روزنامه‌نگار عمدتاً توسط نیروهای حوثی و شکنجه شدن ۹ روزنامه‌نگار دیگر از سال ۲۰۱۵ تاکنون؛
- ۴- ادعای ارتکاب تمامی طرف‌های جنگ یمن به ۱۶۸ مورد نقض حقوق روزنامه‌نگاران: حوثی‌ها ۵۲ درصد، نیروهای دولتی طرفدار علی عبدالله صالح ۲۵ درصد و مابقی این موارد توسط گروه‌های شبه‌نظامی ناشناخته، جنبش مقاومت در تعز (جنبش جنوب)، گروه‌های افراط‌گرا و ائتلاف عربی به رهبری عربستان سعودی؛
- ۵- نیاز ۱۸ میلیون از ۲۷ میلیون نفر جمعیت یمن به دریافت کمک‌های بشردوستانه و قرار داشتن ۱۰ میلیون نفر در وضعیت بحرانی به گزارش سازمان ملل؛
- ۶- ابراز نگرانی فرهنگ حق، سخنگوی دبیرکل سازمان ملل متحد، از انسداد بنادر یمن به دست نیروهای ائتلاف سعودی و درخواست وی از تمامی طرف‌های درگیر برای فراهم آوردن شرایط دسترسی مردم به کمک‌های بشردوستانه.

ب) محورهایی از تحلیل‌های کارشناسان و مؤسسات غربی و عربی

۱- افزایش فشار سودانی‌ها بر عمر البشیر، رئیس‌جمهور سودان، برای خروج نیروهایش از یمن، به‌ویژه پس از بروز مسائلی چون، طولانی‌شدن دوره بحران یمن، عدم موفقیت عملیات طوفان قاطعیت در بازگرداندن مشروعیت به صنعاء، افزایش شمار قربانیان در صفوف نظامیان سودانی حاضر در یمن و پایبندی عمر البشیر به بی‌طرفی در بحران بین ائتلاف چهارگانه عربستان، امارات، مصر و بحرین با قطر با توجه به ایجاد دو دستگی در پارلمان سودان در این خصوص؛

۲- شاخص‌های تشدید تنش در بحران یمن: تهدید محمد عبدالسلام، سخنگوی رسمی جنبش انصارا... مبنی بر احتمال هدف قرار دادن ابوظبی، پایتخت امارات متحده عربی توسط موشک‌های بالستیک ارتش یمن، افزایش تنش و التهاب در نوار مرزی یمن با عربستان با اوج‌گیری عملیات نظامی در این مناطق، خروج حزب اصلاح (شاخه گروه اخوان المسلمین) در یمن از جبهه کشورهای عضو ائتلاف و نزدیکی آن به انصارا... و حزب کنگره ملی به ریاست علی عبدالله صالح، اتخاذ راهبرد جدید از سوی آمریکا در خصوص بحران یمن (تبدیل بحران یمن از موضوعی حاشیه‌ای به استراتژیک در راستای مقابله با نفوذ ایران و متحدان حوثی آن و همچنین رویارویی با تروریسم القاعده، داعش و دیگر گروه‌های سلفی)، ادعای ارتقاء قدرت موشکی حوثی‌ها به کمک ایران، لبنان و طرف‌های دیگر (شلیک موشک بالستیک به منطقه نجران در جنوب عربستان) و ورود شبکه الجزیره به خط بحران یمن و گشودن کانال‌های خود به روی حوثی‌ها؛

۳- سخنان اخیر محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان، در خصوص تداوم جنگ یمن نشانه تغییر ماهیت هدف این کشور از حمایت از مشروعیت عبدالربه منصور هادی، رئیس‌جمهور مستعفی این کشور، به تحت کنترل قراردادن کامل یمن است و در همان حال عدم دستیابی عربستان به اهداف خود در طول این جنگ را عیان می‌سازد. از میان رفتن امیدها برای یافتن روش‌های مبتنی بر گفت‌وگو و مصالحه برای پایان بخشیدن به جنگ، تداوم جنگ و تهدید به منظور فشار آوردن بر انصارا... و تسلیم آن در برابر خواست عربستان مبنی بر بازگشت رئیس‌جمهور مستعفی یمن.